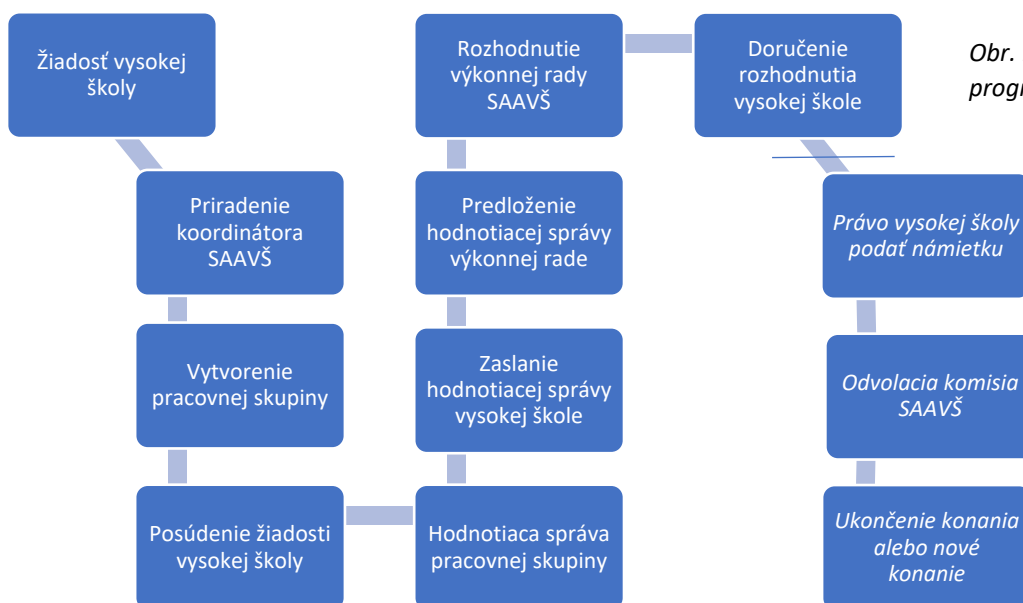

Legislatívny rámec a štandardy

Kompetenciou agentúry podľa zákona je rozhodovať najmä o:

- súlade vnútorného systému a jeho implementácie so štandardmi pre vnútorný systém,
- udelení akreditácie študijného programu alebo o jej neudelení,
- udelení akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania, o jej neudelení alebo odňatí,
- uložení opravného opatrenia,
- zastavení konania o žiadosti o udelenie súhlasu pôsobiť ako súkromná vysoká škola,
- námietke zaujatosti voči návrhu zloženia pracovnej skupiny.

Obr. 1 nižšie približuje postup pri akreditácii študijného programu od zaslania žiadosti vysokej školy o udelenie akreditácie študijného programu až po doručenie rozhodnutia SAAVŠ vysokej škole. V prípade, že vysoká škola podá k rozhodnutiu námietku, tú posudzuje odvolacia komisia.

Obr. 1 Akreditácia študijného programu

K jednotlivým typom akreditačných konaní sa viažu rôzne štandardy, resp. predpisy, čo je naznačené v Tab. 1.

	Akreditácia študijného programu	Akreditácia habilitačných konaní a inauguračných konaní	Akreditácia vnútorného systému
ESG 2015	✓		✓
Zákon č. 269/2018 Z. z.	✓	✓	✓

Metodika na vyhodnocovanie štandardov	✓	✓	✓
Štandardy pre študijný program	✓		✓
Štandardy pre habilitačné konanie a inauguračné konanie		✓	
Štandardy pre vnútorný systém			✓

Tab. 1 Typy konaní a príslušná legislatíva

S relevantnými časťami štandardov a legislatívneho rámca je potrebné sa oboznámiť v závislosti od typu konania, v rámci ktorého ste ako posudzovateľ navrhnutý do pracovnej skupiny. Príslušné hypertextové odkazy môžete nájsť nižšie.

[Zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania](#)

Zákon upravuje vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania a jeho overovanie; zriadenie a postavenie Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo a jej činnosť; udeľovanie akreditácie študijného programu a akreditácie habilitačného konania a inauguračného konania. Zákon definuje vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokej školy, jeho účel a rozsah. Taktiež definuje základné postupy pre jednotlivé typy konaní.

[Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách](#)

Tento zákon definuje rolu vysokých škôl, rozsah ich práv, požiadavky na organizačnú štruktúru, vnútorné predpisy, financovanie, typy vysokých škôl, študijné programy, študijné odbory, práva a povinnosti študentov a zamestnancov vysokých škôl. Posudzovateľovi sa odporúča, aby sa oboznámil s § 50 – § 54, ktoré definujú študijný odbor, študijný program a študijný plán; § 55 – § 68, ktoré sa zameriavajú na vysokoškolské štúdium; a s vybranými časťami venovanými študentom (§ 69 – § 73) a zamestnancom vysokých škôl (§ 74 – § 80).

[ESG 2015 – Štandardy a usmernenia na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania](#)

ESG 2015 sú súborom štandardov a usmernení na interné a externé zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania prijaté v rámci Európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania (EHEA). Tieto štandardy je potrebné chápať v širšom európskom kontexte, ktorý zahŕňa aj ďalšie prvky, ako napríklad kvalifikačné rámce, ECTS kredity a dodatky k diplomu.

[Metodika na vyhodnocovanie štandardov](#)

Metodika obsahuje súbor postupov, kritérií a ukazovateľov, prostredníctvom ktorých pracovné skupiny výkonnej rady agentúry a zamestnanci agentúry vyhodnocujú plnenie štandardov a opatrení na zabezpečenie súladu so štandardmi. Metodiku vydáva agentúra.

Tento dokument špecifikuje:

- vyhodnocovacie postupy, kritériá, ukazovatele,
- metodiku hodnotenia tvorivých činností.

Štandardy pre študijný program

Štandardy pre študijný program predstavujú súbor požiadaviek, ktorých plnením je podmienené udelenie akreditácie študijného programu a rozhodovanie agentúry o oprávnení vysokej školy vytvárať, uskutočňovať a upravovať študijné programy v príslušnom študijnom odbore a stupni. Tieto štandardy vydáva agentúra a týkajú sa nasledujúcich oblastí:

Obr. 2 Štandardy pre študijný program

Odporúčame oboznámiť sa s týmito štandardmi podrobnejšie. Tu uvádzame stručný prehľad vybraných požiadaviek štandardov pre študijný program:

Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu (článok 2)

- študijný program je vytvorený v súlade s vnútorným systémom zabezpečovania kvality vysokej školy a jej poslaním;
- vysoká škola má určené osoby zodpovedné za študijný program;
- do prípravy študijného programu sú zapojení nielen študenti, ale aj zamestnávateľia a ďalšie zainteresované strany;
- študijný program definuje úroveň kvalifikácie a profil absolventa;
- výstupy vzdelávania napĺňajú sektorovo-špecifické odborné očakávania na výkon povolania;
- študijný program má stanovenú štandardnú dĺžku štúdia a určenú pracovnú záťaž pre jednotlivé študijné predmety vyjadrenú v ECTS kreditoch.

Schvaľovanie študijného programu (článok 3)

- študijný program je schvaľovaný v súlade s vnútorným systémom vysokej školy;
- schvaľovanie študijného programu je nezávislé, nezaujaté, objektívne, odborne fundované, transparentné a spravodlivé;
- osoby posudzujúce a schvaľujúce študijný program sú iné ako osoby pripravujúce jeho návrh.

Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta (článok 4)

- je umožnené dosahovanie výstupov vzdelávania;
- je rešpektovaná rozmanitosť študentov a ich potrieb;
- je umožnená flexibilita trajektórií učenia sa a domáca a zahraničná mobilita je podporovaná;
- študenti prijímajú aktívnu rolu v procese učenia sa a v rozvoji akademickej kariéry;
- v rámci študijného programu je posilňovaný zmysel pre autonómiu, samostatnosť a sebahodnotenie;
- študentom je poskytované primerané vedenie a podpora;
- metódy a kritériá hodnotenia sú študentom vopred známe a prístupné;
- hodnotenie poskytuje študentom spoľahlivú spätnú väzbu na zistenie miery plnenia výstupov vzdelávania;
- študenti majú možnosť využiť prostriedky nápravy voči výsledkom hodnotenia.

Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov (článok 5)

- kritériá a požiadavky na uchádzačov sú špecifikované, ľahko prístupné a vopred zverejnené;
- prijímacie konanie je spoľahlivé, spravodlivé a transparentné;
- je uznávané štúdium alebo časti štúdia mimo vysokej školy;
- je zaručená výskumná integrita;
- vysoká škola má nástroje na prevenciu plagiátorstva a akademických podvodov;
- študentom sú k dispozícii efektívne mechanizmy preskúmania podnetov, ktorými sa môžu domáhať ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov;
- úspešné ukončenie študijného programu potvrdzuje vysoká škola udelením akademického titulu, vydaním vysokoškolského diplomu, ako aj vydaním ďalšej dokumentácie vysvetľujúcej získanú kvalifikáciu.

Učitelia študijného programu (článok 6)

- vysoká škola má dostatok učiteľov s požadovanou kvalifikáciou, rozvrhnutím pracovnej záťaže, úrovňou výsledkov tvorivých činností, praktickými skúsenosťami, pedagogickými zručnosťami a prenositeľnými spôsobilosťami;
- kvalifikácia učiteľov zabezpečujúcich študijný program je minimálne o stupeň vyššia než kvalifikácia dosahovaná jeho ukončením; od tejto požiadavky možno upustiť v odôvodnených prípadoch, akými sú najmä lektori cudzích jazykov, učitelia zabezpečujúci prax, odborníci z praxe a doktorandi;
- profilové študijné predmety sú štandardne zabezpečované učiteľmi vo funkcii profesora alebo vo funkcii docenta, ktorí pôsobia na vysokej škole v príslušnom študijnom odbore alebo súvisiacom odbore na ustanovený týždenný pracovný čas;
- v študijnom programe s orientáciou na profesijné vzdelávanie sú profilové študijné predmety zabezpečované taktiež učiteľmi, ktorí sú skúsenými odborníkmi z príslušného odvetvia hospodárstva alebo spoločenskej praxe; na vysokej škole pôsobia na ustanovený týždenný pracovný čas alebo kratší pracovný čas;
- je zaručená udržateľnosť personálneho zabezpečenia profilových predmetov z hľadiska vekovej štruktúry učiteľov;
- vysoká škola má určenú osobu, ktorá má príslušné kompetencie a nesie hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu a zabezpečuje profilový predmet. Táto osoba pôsobí vo funkcii profesora v príslušnom študijnom odbore na ustanovený týždenný pracovný čas; ak ide o bakalársky študijný program, pôsobí vo funkcii

profesora alebo vo funkcii docenta v príslušnom študijnom odbore na ustanovený týždenný pracovný čas. Táto osoba zároveň nenesie hlavnú zodpovednosť za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečenie kvality študijného programu na inej vysokej škole v Slovenskej republike;

- učitelia, ktorí vedú záverečné práce, vykonávajú aktívnu tvorivú činnosť alebo praktickú činnosť na úrovni zodpovedajúcej stupňu študijného programu v problematike odborného a tematického zamerania vedených prác;
- učitelia študijného programu rozvíjajú svoje odborné, jazykové, pedagogické a digitálne zručnosti a prenositeľné spôsobilosti.

Tvorivá činnosť vysokej školy (článok 7)

- učitelia zabezpečujúci profilové predmety preukazujú výsledky tvorivej činnosti v príslušnom študijnom odbore/študijných odboroch, v ktorom/ktorých sa študijný program uskutočňuje:
 - a) aspoň na významnej medzinárodnej úrovni, ak ide o študijný program tretieho stupňa,
 - b) aspoň na medzinárodne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program druhého stupňa alebo študijný program spájajúci prvý a druhý stupeň,
 - c) aspoň na národne uznávanej úrovni, ak ide o študijný program prvého stupňa;
- vysoká škola preukazuje výsledky tvorivej činnosti najvýznamnejšími výstupmi tvorivej činnosti učiteľov zabezpečujúcich profilové predmety študijného programu;
- hodnotenie tvorivej činnosti vykoná pracovná skupina holistickým *peer review* podľa postupov a kritérií uvedených v Metodike hodnotenia tvorivých činností vydanej agentúrou;
- ak vysoká škola uskutočňuje viaceré študijné programy v príslušnom študijnom odbore vo viacerých sídlach, zaručuje preukázanie výsledkov tvorivej činnosti pre každé sídlo osobitne;
- v prípade študijného programu tretieho stupňa vysoká škola preukazuje dlhodobú kontinuálnu výskumnú alebo umeleckú činnosť v problematike študijného programu; pracovisko taktiež preukazuje dlhodobú a kontinuálnu úspešnosť v získavaní finančnej podpory pre príslušný výskum alebo umeleckú činnosť a existenciu pokračujúcich alebo nových výskumných/umeleckých projektov z domácich a medzinárodných grantových schém a súťažných zdrojov;
- splnenie uvedenej požiadavky môže vysoká škola nahradiť tým, že sa periodicky podrobuje hodnoteniu výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v jednotlivých oblastiach výskumu raz za šesť rokov a na základe výsledkov najnovšieho hodnotenia jej bolo udelené oprávnenie používať označenie „výskumná univerzita“.

Zdroje na zabezpečenie študijného programu a podporu študentov (článok 8)

- vysoká škola má dostatočné priestorové, materiálne, technické a informačné zdroje študijného programu a ich zodpovedajúce financovanie;
- ak sú vzdelávacie činnosti poskytované dištančnou alebo kombinovanou metódou, vysoká škola má zabezpečené systémy na správu obsahu kurzov a na správu vzdelávania, študentom je zaručený prístup k obsahu kurzov a k ďalším študijným materiálom;
- vysoká škola má zabezpečený dostatočný podporný odborný personál, ktorý zodpovedá potrebám študentov a učiteľov;
- vysoká škola udržiava partnerstvá, ktoré umožňujú účasť relevantných zainteresovaných strán na zabezpečovaní kvality, realizácii a rozvoji študijného programu;
- vysoká škola má zabezpečené dostatočné personálne, priestorové, materiálne, technické a informačné zdroje študijného programu osobitne pre každé sídlo, v ktorom sa uskutočňuje študijný program alebo jeho časť;
- vysoká škola efektívne reaguje na rozmanitosť potrieb a záujmov študentov;
- vysoká škola poskytuje študentom podporu na úspešné napredovanie v štúdiu a kariérne poradenstvo;

- vysoká škola zabezpečuje študentom primerané sociálne zabezpečenie, športové, kultúrne, duchovné a spoločenské vyžitie počas štúdia;
- študenti majú zabezpečený prístup a podporu v účasti na domácich a zahraničných mobilitách a stážach;
- vysoká škola poskytuje individualizovanú podporu a vytvára vhodné podmienky pre študentov so špecifickými potrebami;
- v profesijne orientovaných študijných programoch má vysoká škola zmluvných partnerov v podobe organizácií, ktoré zabezpečujú odbornú prax a praktickú výučbu študentov; tieto organizácie majú dostatočné priestorové, materiálne, technologické a personálne podmienky na to, aby bolo možné dosiahnuť plánované výstupy vzdelávania.

Zhromažďovanie a spracovanie informácií o študijnom programe (článok 9)

- vysoká škola zbiera, analyzuje a využíva relevantné informácie na efektívne manažovanie študijného programu a ďalších aktivít;
- vysoká škola sleduje a vyhodnocuje: indikátory vzdelávania a učenia sa, charakteristiky záujemcov a študentov, napredovanie študentov v štúdiu, ich úspešnosť a zanechávanie štúdia, spokojnosť študentov, uplatnenie absolventov, názory absolventov a zamestnávateľov, informácie o zdrojoch a podpore študentov;
- do získavania, analýzy, ako aj následných informácií o opatreniach sú zapojení študenti, učitelia, zamestnávatelia a ďalšie zainteresované strany študijného programu.

Zverejňovanie informácií o študijnom programe (článok 10)

- vysoká škola má zverejnené, prístupné a prehľadne štruktúrované informácie o študijnom programe, najmä o jeho vzdelávacích cieľoch a výstupoch, požiadavkách na uchádzačov o štúdium, spôsobe ich výberu a odporúčaných osobnostných predpokladoch, úrovni národného kvalifikačného rámca, študijnom odbore, udeľovanom akademickom titule, pravidlách vyučovania a učenia sa, podmienkach absolvovania, postupoch a kritériách hodnotenia, zdrojoch programu, miere úspešnosti, možnostiach učenia sa študentov, ako aj informácie o povolaniach, ktoré môže úspešný absolvent študijného programu vykonávať, a o uplatnení absolventov;
- tieto údaje sú ľahko prístupné študentom, ich podporovateľom, potenciálnym študentom, absolventom, ďalším zainteresovaným stranám a širokej verejnosti vo všetkých jazykoch, v ktorých sa uskutočňuje študijný program;
- sprístupnenie informácií zohľadňuje takisto potreby uchádzačov a študentov so špecifickými potrebami.

Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijného programu (článok 11)

- vysoká škola priebežne monitoruje, pravidelne vyhodnocuje a upravuje študijný program s cieľom zabezpečiť, aby bol v súlade so štandardmi a aby dosahované ciele a výstupy vzdelávania boli v súlade s potrebami študentov, zamestnávateľov a ďalších zainteresovaných strán, aby zodpovedali aktuálnym poznatkom a aktuálnemu stavu ich aplikácií, aktuálnym technologickým možnostiam a aby úroveň absolventov najmä prostredníctvom dosahovaných výstupov vzdelávania bola v súlade s požadovanou úrovňou kvalifikačného rámca;
- monitorovanie a hodnotenie študijného programu zahŕňa získavanie relevantnej spätnej väzby od zainteresovaných strán, ktoré sa zúčastňujú aj na príprave metodiky jej vyhodnotenia;
- študenti majú možnosť vyjadriť sa o kvalite výučby a o učiteľoch študijného programu aspoň raz ročne prostredníctvom anonymného dotazníka;

- výsledky spätnej väzby sa premietajú do prijímania opatrení na zlepšenie, pri ich navrhovaní majú zaručenú účasť aj študenti;
- výsledky spätnej väzby, prijaté opatrenia a akékoľvek plánované alebo následné činnosti vyplývajúce z hodnotenia sú komunikované so zainteresovanými stranami a sú zverejnené;
- študijný program je periodicky schvaľovaný v súlade s formalizovanými procesmi vnútorného systému v perióde zodpovedajúcej jeho štandardnej dĺžke štúdia.

Štandardy pre vnútorný systém zabezpečovania kvality

Štandardy pre vnútorný systém predstavujú súbor požiadaviek na vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania. Od vysokej školy vyžadujú zavedenie a uplatňovanie politík zabezpečovania kvality a príslušných pravidiel, štruktúr a procesov na zabezpečovanie kvality.

Aj tieto štandardy vychádzajú z ESG 2015. Základný rozdiel medzi štandardmi pre vnútorný systém a štandardmi pre študijný program je v tom, že štandardy pre vnútorný systém sa vzťahujú najmä na inštitucionálne aspekty zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania, kým štandardy pre študijný program sú zamerané na požiadavky na jednotlivé študijné programy. Po kladnom posúdení vnútorného systému vysokej školy agentúrou môže vysoká škola samostatne vytvárať, upravovať a uskutočňovať študijné programy vo vymedzených študijných odboroch a stupňoch.

ESG 2015	Štandardy pre vnútorný systém zabezpečovania kvality	Štandardy pre študijný program
1.1 Stratégia zabezpečovania kvality	Článok 2 Politiky na zabezpečovanie kvality	
1.2 Príprava a schvaľovanie študijných programov	Článok 3 Vytváranie, úprava a schvaľovanie študijných programov	Článok 2 Návrh nového študijného programu a návrh úpravy študijného programu
		Článok 3 Schvaľovanie študijného programu
1.3 Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta	Článok 4 Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta	Článok 4 Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie orientované na študenta
1.4 Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov	Článok 5 Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov	Článok 5 Prijímacie konanie, priebeh štúdia, uznávanie vzdelania a udeľovanie akademických titulov
1.5 Vysokoškolskí učitelia	Článok 6 Učitelia	Článok 6 Učitelia študijného programu
		Článok 7 Tvorivá činnosť vysokej školy
1.6 Zdroje na zabezpečenie štúdia a podporu študentov	Článok 7 Zdroje na zabezpečenie štúdia a podporu študentov	Článok 8 Zdroje na zabezpečenie študijného programu a podporu študentov
1.7 Zhromažďovanie a spracúvanie informácií	Článok 8 Zhromažďovanie a spracovanie informácií	Článok 9 Zhromažďovanie a spracovanie informácií o študijnom programe

1.8 Zverejňovanie informácií	Článok 9 Zverejňovanie informácií	Článok 10 Zverejňovanie informácií o študijnom programe
1.9 Priebežné monitorovanie a periodické hodnotenie študijných programov	Článok 10 Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijných programov	Článok 11 Priebežné monitorovanie, periodické hodnotenie a periodické schvaľovanie študijného programu
1.10 Pravidelné externé zabezpečovanie kvality	Článok 11 Pravidelné externé zabezpečovanie kvality	

Tab. 2 Nadväznosť medzi ESG 2015 a štandardmi pre vnútorný systém a štandardmi pre študijný program

Štandardy pre habilitačné konanie a inauguračné konanie

Štandardy pre habilitačné konanie a inauguračné konanie sú súborom požiadaviek na hodnotenie habilitačných a inauguračných konaní na slovenských vysokých školách. Štandardy definujú:

- osoby nesúce zodpovednosť za konania;
- požiadavky na úroveň tvorivej činnosti daných osôb;
- kritériá na vyhodnotenie splnenia podmienok na získanie akademických titulov docent a profesor;
- pravidlá a postupy habilitačných a inauguračných konaní.

Kritériá používané pri vyjadrovaní sa Akreditačnej komisie

Podľa prechodných ustanovení zákona (§ 35 ods. 6) agentúra tiež overuje výsledky prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov, ktoré boli uvedené vo vyjadrení Akreditačnej komisie pri posudzovaní spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať študijný program alebo habilitačné konanie a inauguračné konanie v príslušnom študijnom odbore. Uvedené výsledky prijatých opatrení sa overujú podľa kritérií vydaných podľa predpisov účinných do 31. októbra 2018. Tieto kritériá sú zverejnené na [webovom sídle ministerstva](#) a konkrétne ide o:

- [Kritériá akreditácie študijných programov vysokoškolského vzdelávania,](#)
- [Kritériá akreditácie profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov vysokoškolského vzdelávania,](#)
- [Kritériá používané pri posudzovaní spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov](#) a [Oznámenie o oprave chyby v kritériách používaných pri posudzovaní spôsobilosti vysokej školy uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov.](#)

Posudzovateľovi sa odporúča, aby venoval pozornosť najmä dvom kritériám, ktoré sa v konaniach agentúry objavujú najčastejšie – kritériu KSP-A6 (pri študijných programoch) a kritériu KHKV-A5 (pri habilitačných a inauguračných konaniach).

Rozhodnutia agentúry

Agentúra zverejňuje rozhodnutia a príslušné podklady na svojej webovej stránke: [rozhodnutia SAAVŠ](#).